

Fremtidens Ældrevelfærd

Velkommen til

debatseminar om fremtidens ældrevelfærd

Der er behov for en gennemgribende forandring og nytænkning af ældrevelfærden i Danmark

Hvem er Fremtidens Ældrevelsfærd?

- På dette bagtæppe blev Fremtidens Ældrevelsfærd etableret i 2021 af OK-Fonden, Falck, PFA og Northern Horizon
- Vi ønsker at skabe debat og tilvejebringe ny viden, der kan være med til at påvirke rammerne for ældrevelsfærden
- Vores mål er at bidrage med nye løsninger til at sikre et frit valg af velfærdsydelser og et udbud af boliger og serviceydelser, som afspejler det enkelte menneskes behov

Hvad er der sket?

2021

Vi afholder vores første debatseminar om **forventninger til fremtidens plejesektor, nye finansieringsmodeller og nye service-modeller**

Fremtidens Ældrevelværd etableres formelt

2022

Det 2. årlige debatseminar afholdes om **velfærdsmodeller i andre beslægtede lande**

Forummet initierer vores første analyse

Forummet lancerer en hjemmeside

Forummet tager første skridt til et tværfagligt forskningsprojekt

2023

Det 3. årlige debatseminar om **det danske friplejehjemsmarked, finansieringskilder og udbuddet af senior- og ældreboliger**

Dette års temaer

- Hvordan ser det danske friplejehjemsmarked ud?
- Hvilke modeller kan sikre/finansiere ældrevelfærden i fremtiden?
- Hvordan kan udbuddet af senior- og ældreboliger sikres?

Fra 2023 til 2030 vil
antallet af ældre
over 80 år stige med
over 39 pct. fra
304.000 til 422.000.

Der vil mangle 15.000
SOSO-hjælpere og
-assistenter frem
mod 2035.

Ny evaluering: Kommuners takster til friplejehjem svinger med 40 procent

Kommunal takstberegning skubbede friplejehjem ud over kanten

Friplejeboliger – klare og gennemsigtige aftaler bør opveje uklare regler om takstberegning

“ Debat: Ældreområdet økonomiske grundlag er porøst som sand

kl. 15.10 – 15.35

Prisfastsættelsen på friplejehjemsmarkedet

Finn Lauritzen

Prisen på friplejeboliger
Debatseminar om fremtidens ældrevelfærd
København, 5. oktober 2023

Udfordringen

- Vi bliver flere ældre – og behovet for gode plejeboliger stiger
- God offentlig-privat konkurrence er en vigtig del af løsningen
- - men det er svært at få det til at virke!
- Udgiftspres – produktivitetstigningerne er i sagens natur små (Baumols lov)
- Vigtigt at der både er pris- og kvalitetskonkurrence
- Regler og vejledninger om kommunal prissætning fungerer ikke særligt godt
- Stigende forventninger = Danmarks ældrevelfærd er ikke god nok for mange
- Derfor bad Forum for Fremtidens Ældrevelfærd Lauritzen Consulting om kortlægning og notat er offentliggjort på www.flauritzen.dk

Regler og status

- Kommunerne betaler for plejen og fællesarealer, borgeren betaler for mad og husleje mv.
- Tre sats-systemer:
 - statslige takster (ophævet i 2015 med ti års afløb)
 - fri aftale (sker i 8 kommuner)
 - leverandøren får beløb som kommunens egenomkostninger
- De facto gælder det sidste princip også i de 8 aftalekommuner
- Princippet blev indført efter pres fra KL

- 39 kommuner har i alt 62 friplejehjem

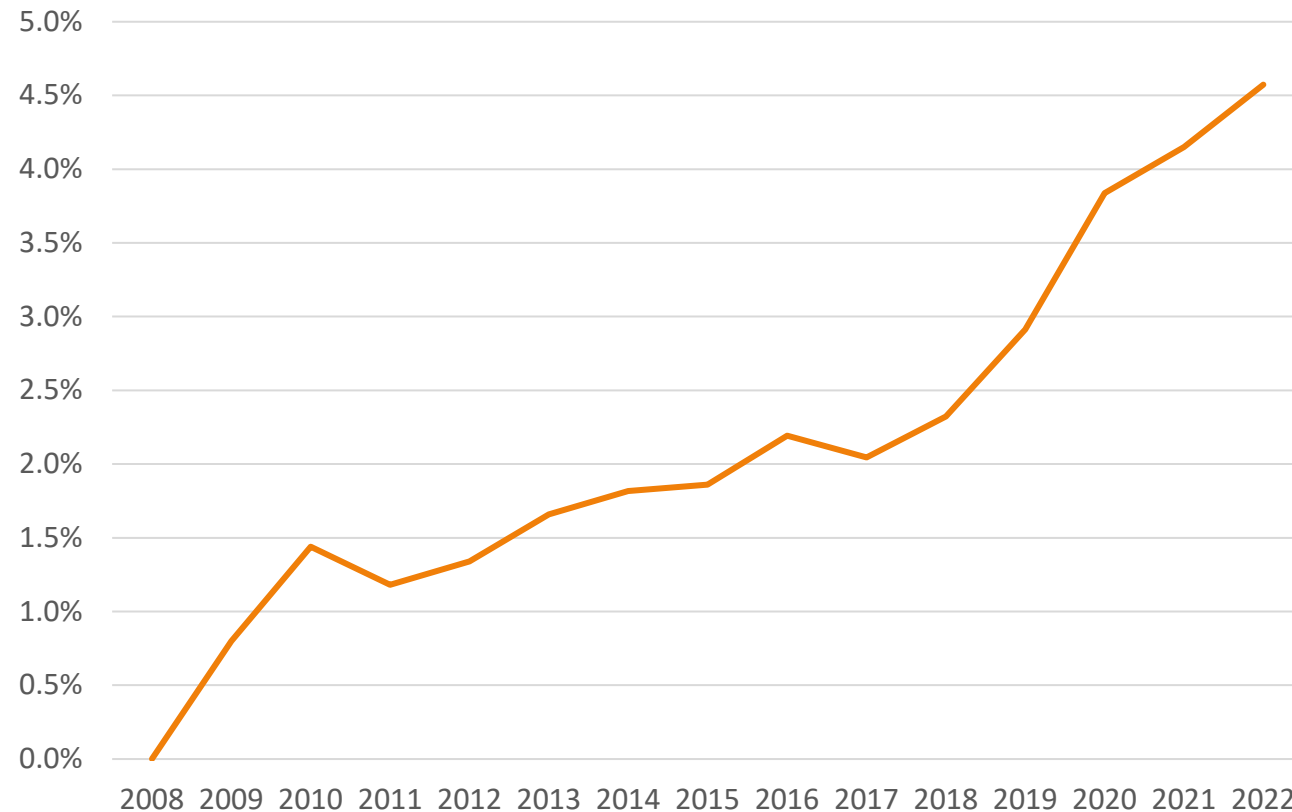
- Der de facto ingen klagemuligheder (KFST)

Dataindsamling

- Aktindsigtsanmodninger til samtlige kommuner
- Ca. 25 rykkere/klager, ca. 8 flere gange
- Generelt god vilje, men også dårlig datakvalitet en del steder
- Gode data fra 84 kommuner
- 52 kommuner anvender enhedstakst, resten 2-4 kategorier
- Enkelte kommuner lav basistakst men tillæg pr time
- Gennemsnitlig dagspris i 2022 1.412 kr, standardafv. 400 kr

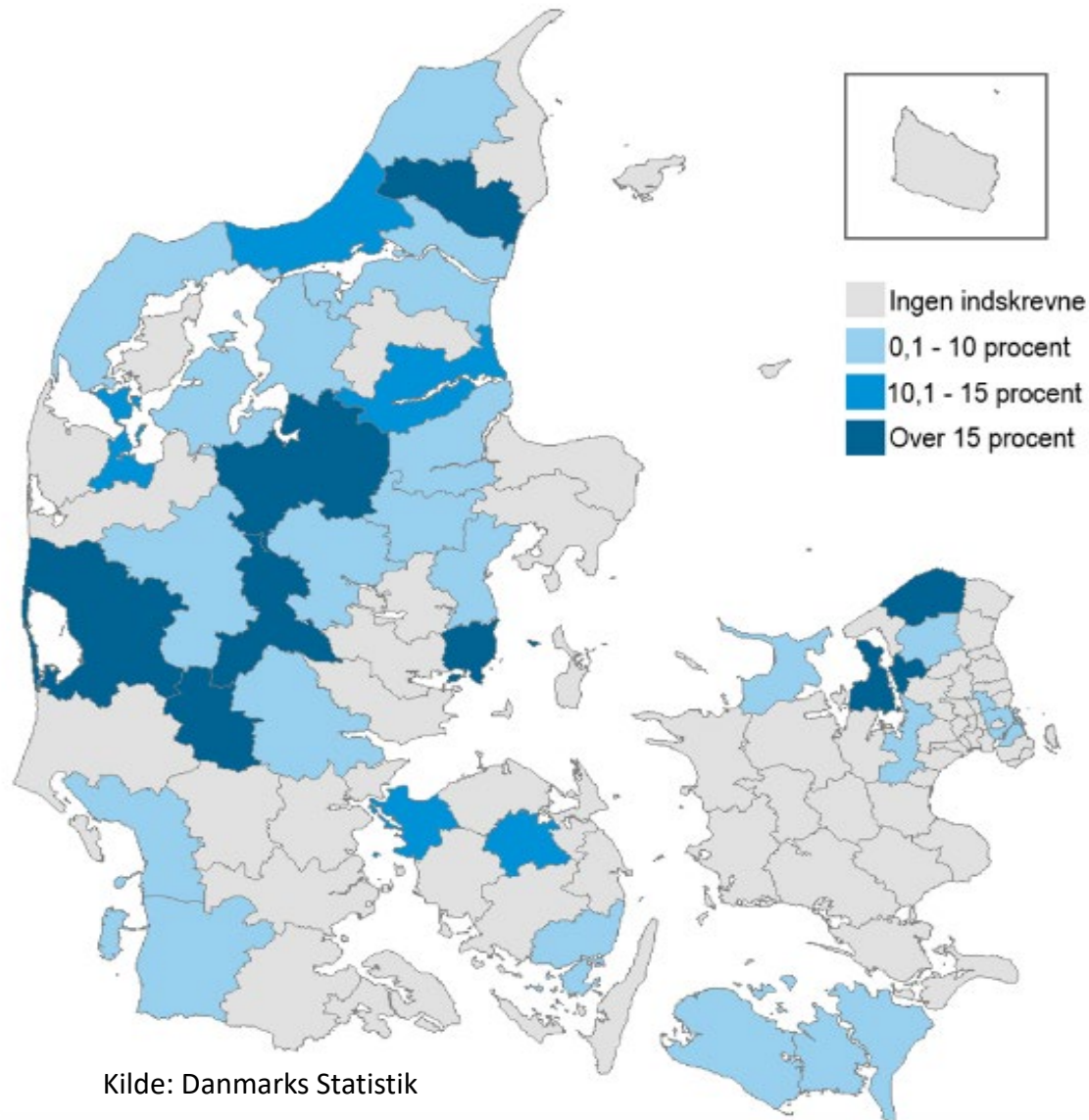
- Parallelt med vores undersøgelse gennemførte VIVE evaluering baseret på data fra 18 kommuner og interviews med tre af disse: "Kommuner er generelt villige til at beregne retvisende takster"

Friplejeboligernes andel er lav, men stigende

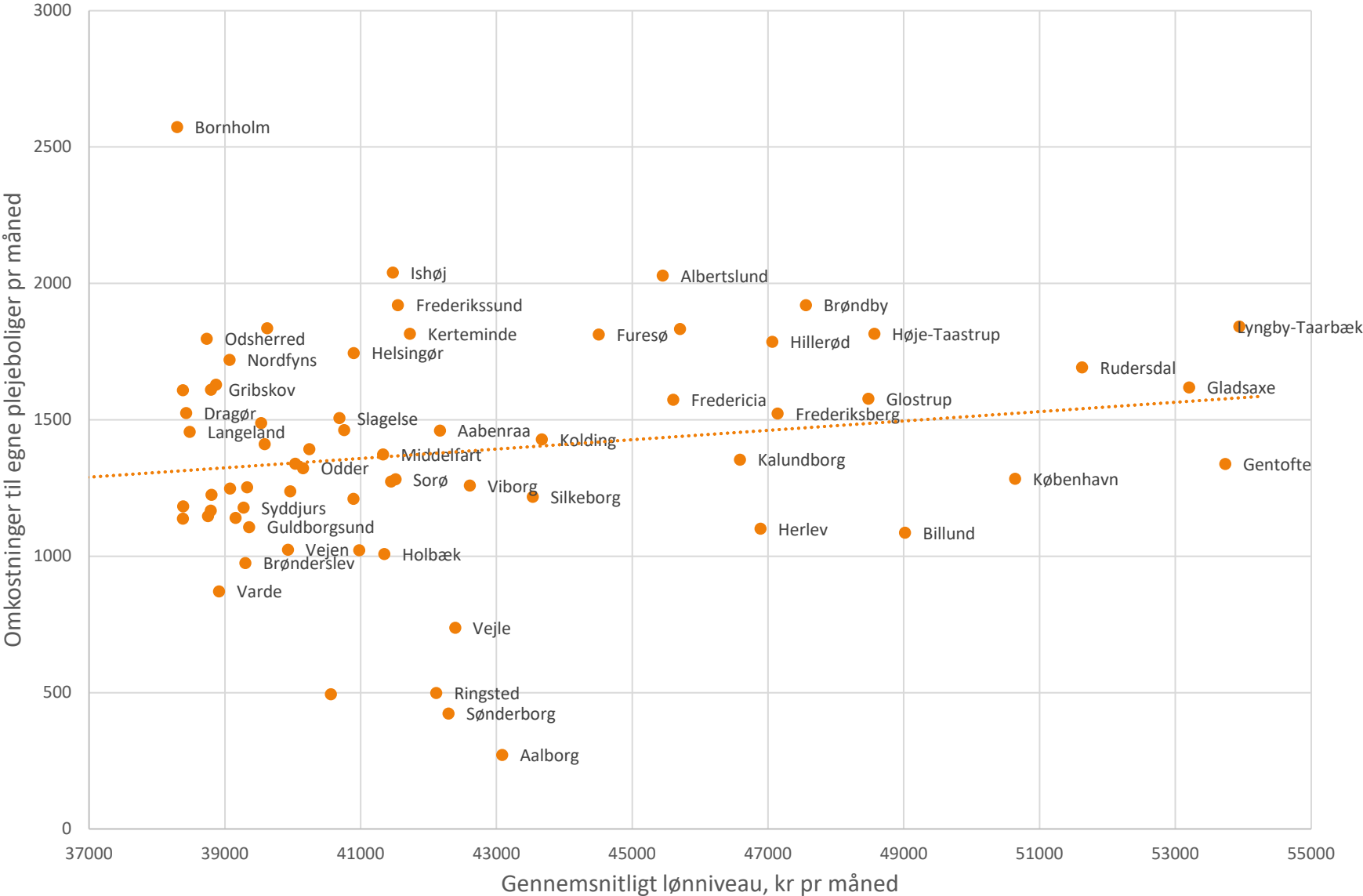
Kilde: Bedre ældrevelfærd gennem frit valg af plejebolig. Analyse udarbejdet af Lauritzen Consulting for Forum for Bedre Ældrevelfærd, marts 2022

Flest friplejeboliger i Midt- og Nordjylland

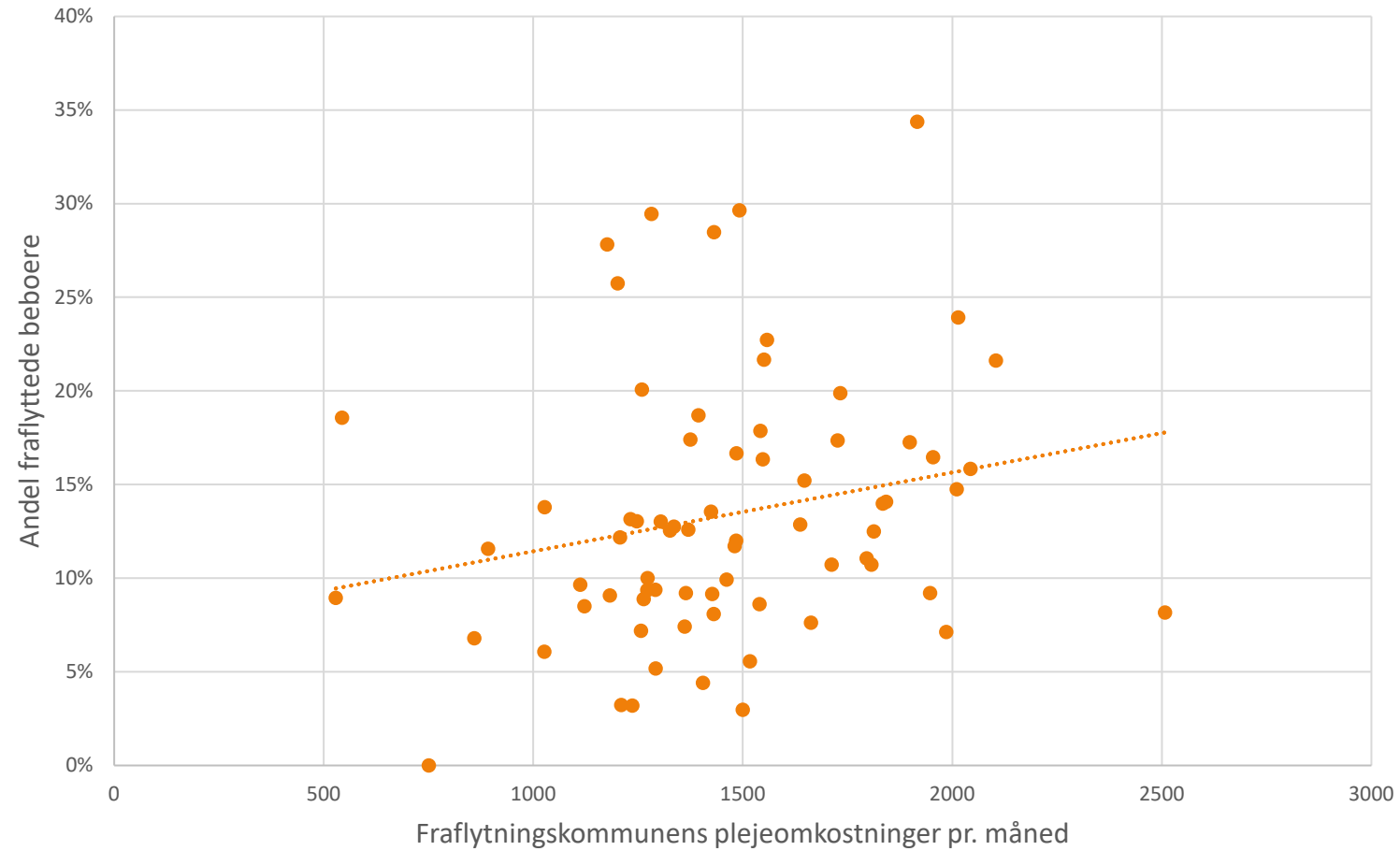

Kilde: Danmarks Statistik

Ingen sammenhæng mellem pris og omkostninger

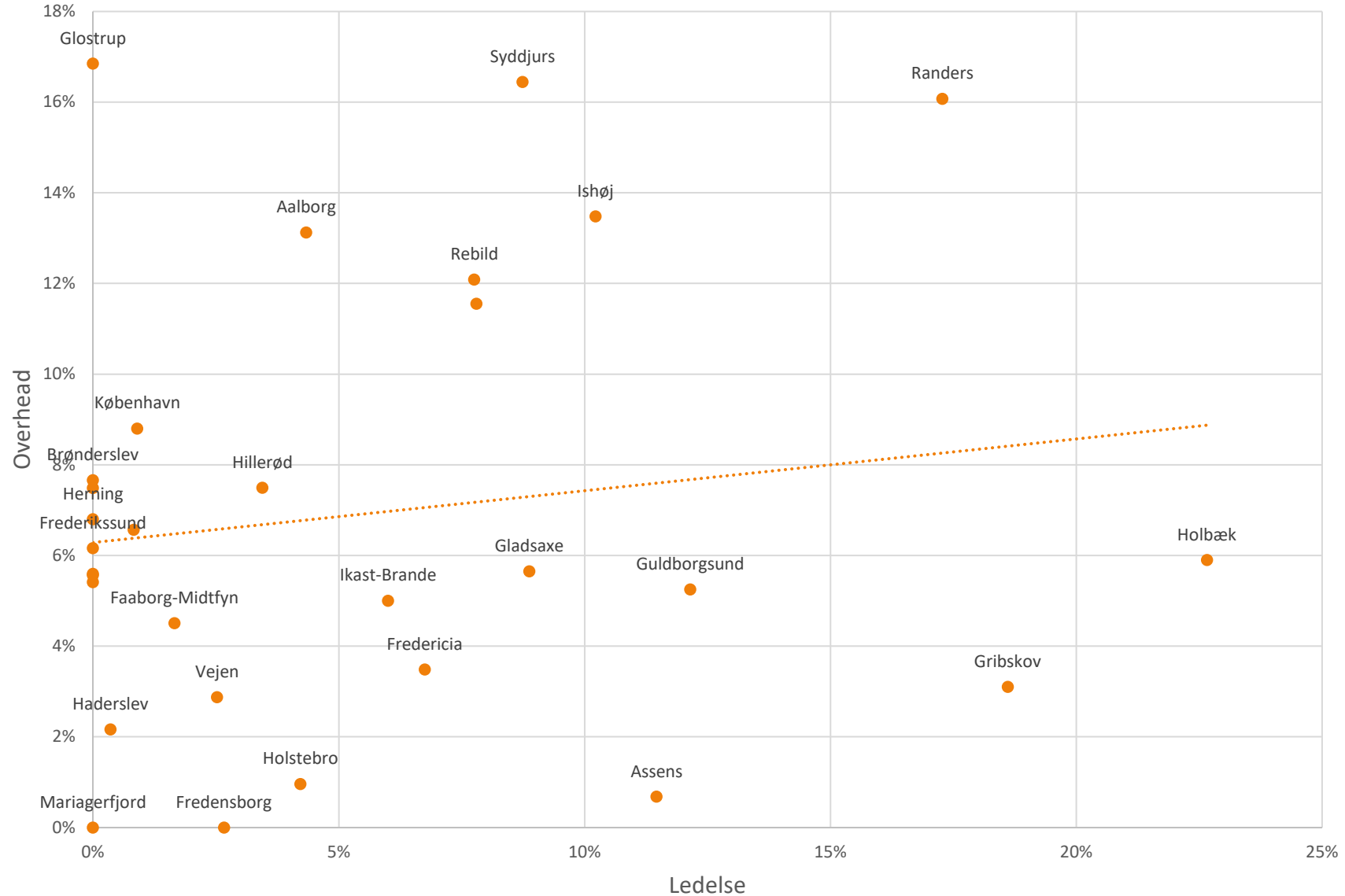
Ingen sammenhæng mellem omkostninger og flytning

Nogle kommuner følger ikke reglerne og afregner for lavt

Bla. er posterne "overhead" og "ledelse" opgjort lemfældigt

Regnskabsoversigt

<p>Direkte omkostninger (omkostninger, der kan relateres direkte til en given aktivitet)</p>	<p>Eksempler på direkte omkostninger er:</p> <ul style="list-style-type: none">▪ Løn (samtlige lønandele, herunder pensionsbidrag, feriepenge, ATP og AER)▪ Vikarer og overarbejde/merarbejde▪ Tjenesterejser og befordring▪ Køb af råvarer, materialer og specielt anskaffet apparatur, fremmede tjenesteydelser▪ Indretning og udstyr▪ Derudover skal der tages højde for en række omkostninger, der ikke fremgår af årets budget – fx omkostninger til afskrivninger på bygninger, maskiner og forrentning af drifts- og anlægskapital.▪ Husleje, el, varme, vand og forsikringer
<p>Indirekte omkostninger (omkostninger, der ikke kan relateres direkte til en given aktivitet)</p>	<p>Eksempler på indirekte omkostninger er:</p> <ul style="list-style-type: none">▪ Lokaleudgifter (husleje, varme, vand, el, renovation, rengøring, drift og vedligeholdelse mv.)▪ Kontorudgifter (telefon, porto, kontorartikler mv.)▪ Indirekte lønomkostninger (kantinetilskud, efteruddannelse, konferencer og seminarer)▪ Udgifter til it, telefoni, software, telefoner, tablets, pc mv.▪ Udgifter til ledelse, administration mv., herunder løn og indirekte lønomkostninger▪ Forsikringer▪ Udviklingsomkostninger▪ Beregnede udgifter vedr. andele af den centrale administration og ledelse (direktion, HP, økonomi, it mv.)▪ Beregnede tjenestemandspensioner▪ Beregnede omkostninger til lovpligtige forsikringer▪ Beregnede skadesomkostninger (selvforsikring)▪ Forrentning af driftskapital og anlægskapital▪ Afskrivning af anlægsaktiver

Konklusion

- Der er et stigende friplejemarked, men fra et lavt udgangspunkt
- Kommunerne har især store problemer med at opgøre:
 - overhead til fx ledelse
 - afskrivning og forrentning af aktiver
 - tompladsomkostninger
 - forsikringer
 - oma
- Mange kommuner kan ikke finde ud af nettomomsopgørelsen
- Den politiske velvilje varierer mellem kommunerne
- Men de kommunale medarbejdere sukker også over byrderne

Forslag

- Kommunerne kan enten følge reglerne – valideret af en anden instans end kommunen selv
- Eller opgøre de direkte omkostninger, og hertil lægge faste takster for ledelse, overhead, plejeudstyr og servicearealer – i alt ca. 20 pct. – eller ca. 25 pct. inkl. nettomoms

kl. 15.35 – 16.00

Døgntaksterne – hvordan kan det frie valg sikres?

Åben debat

Malene Størup, Mariehjemmene

Paul Erik Weidemann, OK-Fonden

kl. 16.00 – 16.25

Udgifter og udfordringer på ældreområdet i kommunerne –
hvilken rolle kan pensionsmidler og fonde eventuelt spille?

Kurt Houlberg, VIVE

Udgifter og udfordringer på ældreområdet i kommunerne – hvilken rolle kan pensionsmidler og fonde eventuelt spille?

Kurt Houlberg, forskningsprofessor

Debatforum om Fremtidens Ældrevelfærd,
5. oktober 2023

VIVE

Disposition

- Statens styring af kommunernes økonomi og ØA 2024
- Udgifter og udgiftsudvikling på ældreområdet
- Udfordringsbilledet
- Hvilken rolle kan pensionsmidler og fonde eventuelt spille?

Statens styring af kommunernes økonomi

- Det Udvidede Totalbalanceprincip (DUT) (1984)
- Budgetgarantien (1991)
- Budgetsamarbejdet (økonomiaftalerne)
 - Frivillige og kollektive
 - Skat, serviceudgifter og anlægsudgifter
 - 2½ side i 1979, 20 sider for 2023, 14 sider for 2024

Økonomiaftalen for 2024:

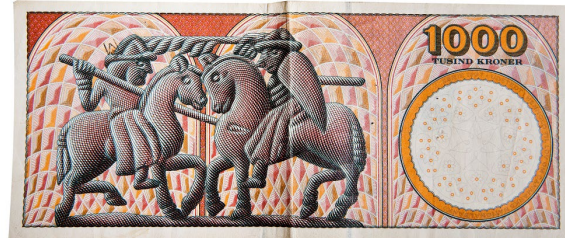
- Serviceudgifter: 304,8 mia.
- Anlægsudgifter: 19,3 mia.
- Uændret skatteudskrivning for kommunerne under ét

Sanktionsregime (fra 2011) → budgetlov

Ét-årige udgiftslofter:

- **Service.** Betinget bloktilskud på 3 mia. kr.
 - Betinget af overholdelse i *budgetter* og *regnskaber*
 - Overskrides budgetterne for kommunerne under ét, vil 40 pct. af sanktionen være kollektiv og 60 pct. individuel på de budgetoverskridende kommuner
 - **Anlæg.** Betinget bloktilskud på 1 mia. kr. på *anlægsbudget* fra 2017
-
- **Skat.** 1:1 sanktion: 75% individuelt og 25% kollektivt i det første år, 50-50 i andet år, 25-75 i tredje år og fra fjerde år 100% kollektivt

Økonomiaftale 2024

- > + 1,4 mia. til service
- > (+ 650 mio. i FFL 2024)
- > Spare 1 mia. på administration og jobcentre

- > + 0,2 mia. til anlæg (til botilbud på socialområdet)
- > Uændret skat

- > Høj inflation har trukket 1,9 mia. ud af kommunernes økonomi
- > Det vil koste 1,2 mia. at dække udgifterne til flere børn og ældre ved uændret serviceniveau
- > Udgifterne til det specialiserede socialområde er steget med omkring 1,3 mia. det seneste år

- > Anlægsrammen i 2023 var den laveste siden 2007
- > Nogle kommuner begynder at kunne se bunden af kommunekassen

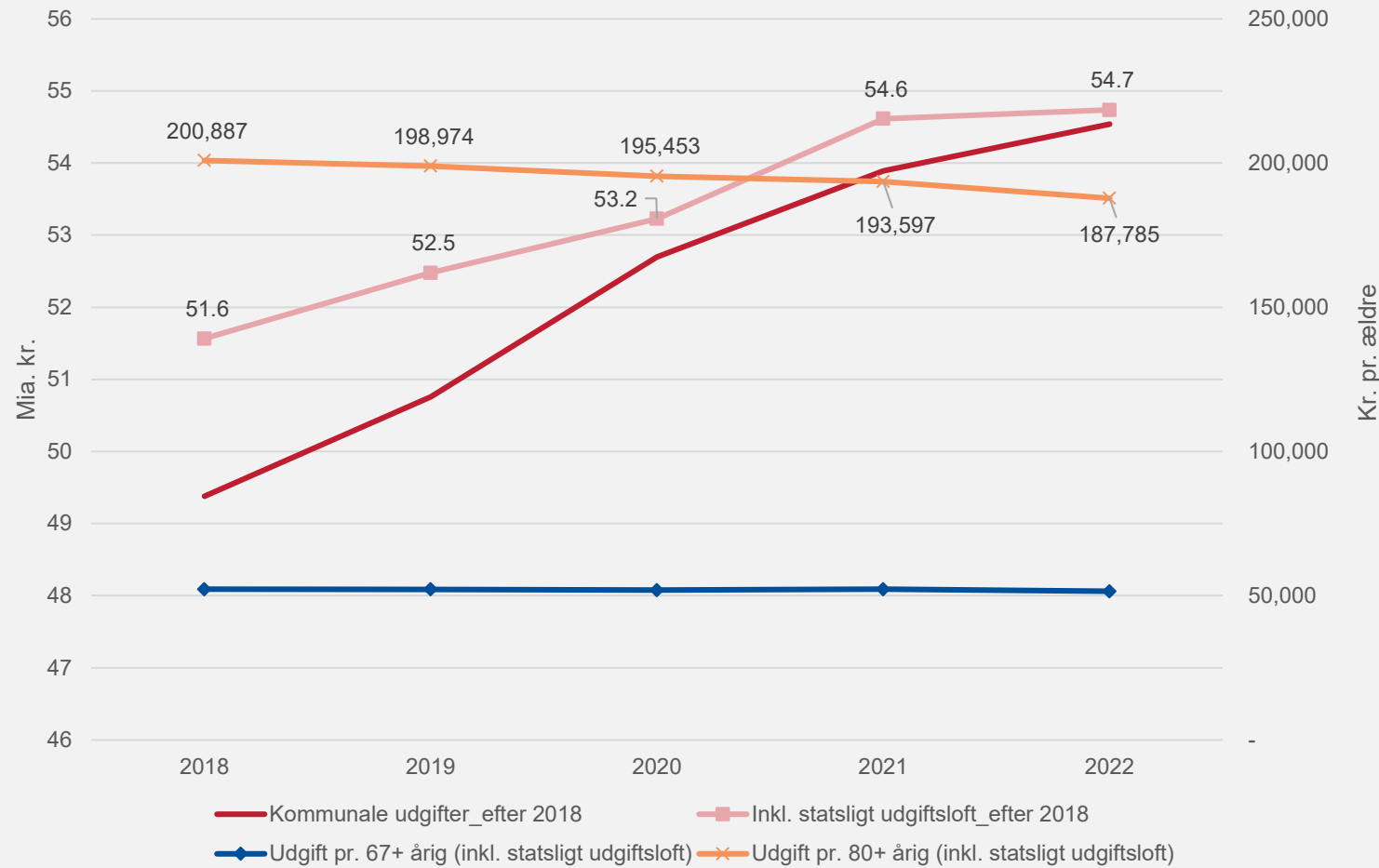
NB: Komm. får 5,6 mia. mere i bloktilskud end de *må* bruge

Udgiftsudvikling ældreområdet

+ 3,1 mia. kr. – som kommunerne i princippet har fået flere penge til

Samtidig kommet 75.000 flere 67+ årige, heraf 35.000 flere 80+ årige

Udgifter på ældreområdet 2008-2022 mia. kr (venstre akse) og pr. ældre (højre akse), 2022-priser

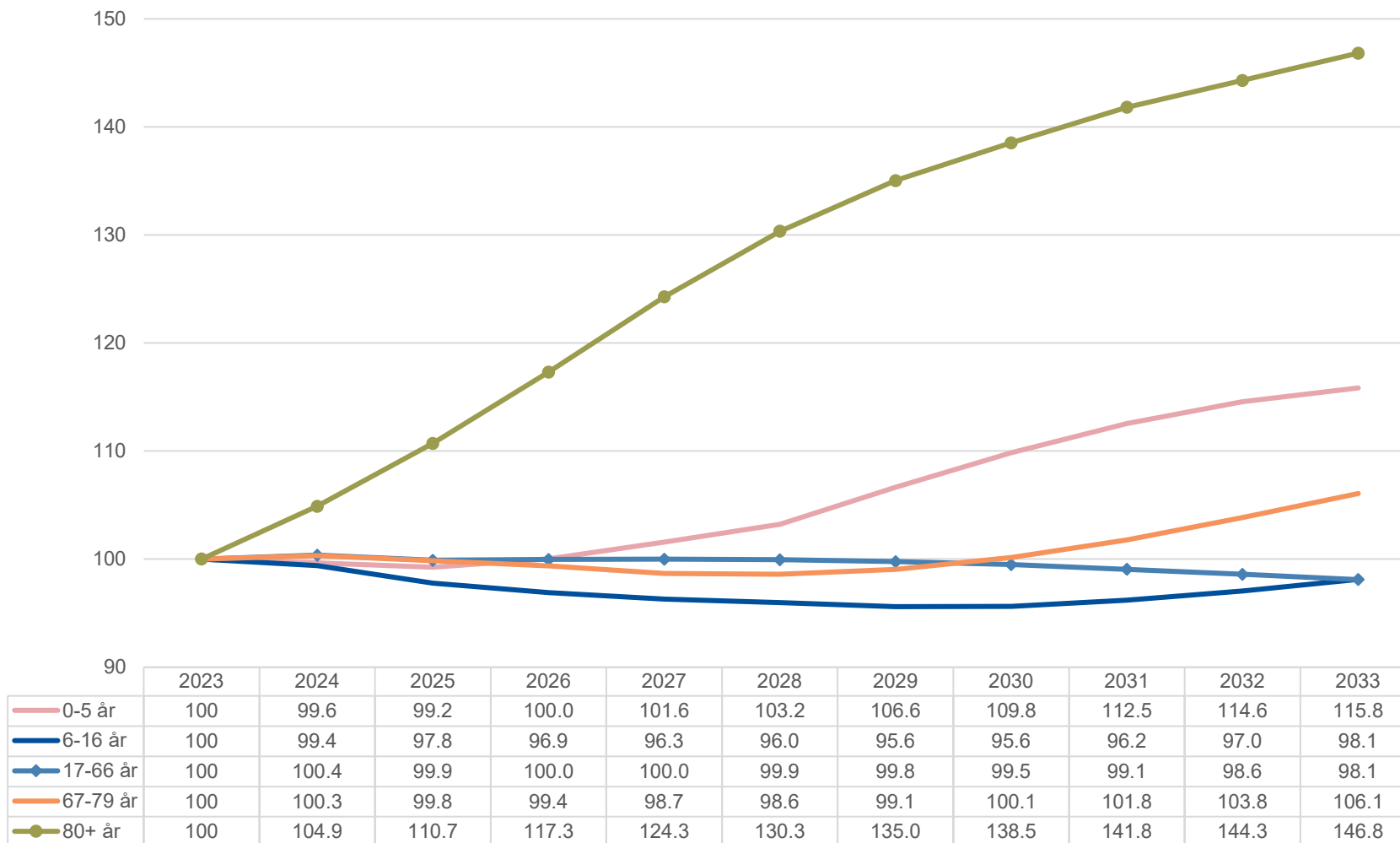
Demografisk pres i kommunerne

- Flere ældre, ikke mindst flere *ældre ældre*
- Flere småbørn
- Og *ikke* flere i erhvervsaktiv alder

Demografisk pres

Befolkningsfremskrivning for aldersgrupper (indeks)

Fremtidens velfærd – hvad er udfordringsbilledet?

- > Demografisk udvikling med flere (ældre) ældre og flere børn
- > Bedre diagnosticerings- og behandlingsmuligheder, flere udsatte/borgere med særlige behov
- > Stigende forventninger og pres på velfærdsstatens legitimitet

Finansierings-
rekrutterings-
og kapacitets-
udfordring

→ Velfærdsteknologi, off.-privat samarbejde, inddragelse af civilsamfund

→ Hårde prioriteringer, effektivisering og innovation

→ Forventningsafstemning og demokratisk dialog

Hvilken rolle kan pensionsmidler og fonde eventuelt spille?

- Finansieringsudfordringen
- Rekrutteringsudfordringen
- Kapacitetsudfordringen

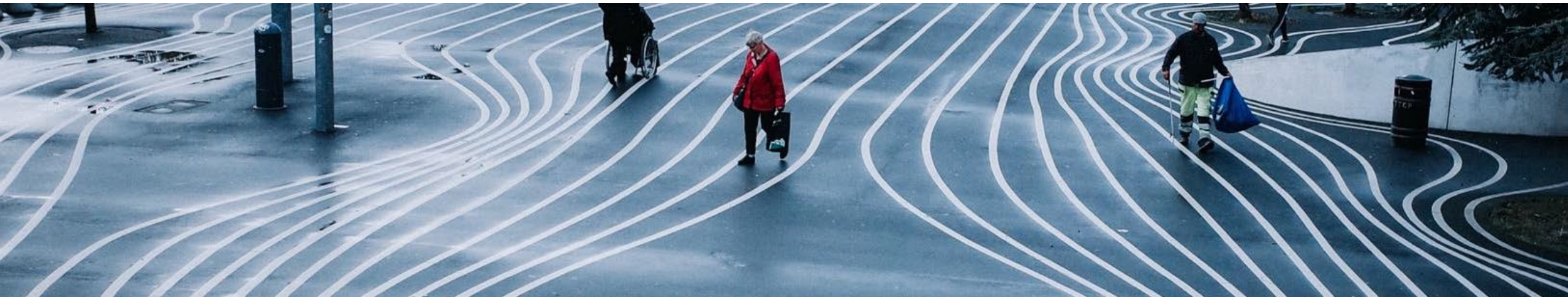
- OPP
- Nye boformer
- Friplejehjem
- Velfærdsteknologi
- Understøtte nye samskabelsesformer (off-privat-civilsamfund)
- ...

TAK FOR ORDET 😊

Kurt Houlberg, kuho@vive.dk

VIVE

kl. 16.25 – 16.50

Inspiration fra europæiske lande

Svend Erik Hougaard Jensen, CBS

Inspiration fra europæiske lande

Debatseminar om *Fremtidens ældrevelfærd*, København, 5.
oktober, 2023

Svend E. Hougaard Jensen, Ph.D.

Professor, Økonomisk Institut, CBS
Director, PeRCent, CBS
Non-Resident Fellow, Bruegel

“The Care Wave and the Future of the Baby Boomers and Their Children”

“BB-Future” - Horizon Europe research and innovation programme

**Funded by
the European Union**

“The Care Wave and the Future of the Baby Boomers and Their Children”

“BB-Future” - Horizon Europe research and innovation programme

- Formål med projektet:
 - Bidrage med kvantitative skøn over ”plejegabet” for hvert EU-medlemsland – hvor der er ret store forskelle.
 - levere evidensbaserede anbefalinger til politikudvikling i EU med henblik på at forberede EU på den kommende ”plejebølge” – eller ”omsorgsbølge”.
- Løbende dialog med det politikskabende miljø for at sikre, at vi adresserer de relevante spørgsmål og byder ind med interessante svar...

Fra "pensionsbølge" til "plejebølge"

"Plejegab": Voksende kløft mellem udbud af og efterspørgsel efter ældrepleje

- Babyboomer-generationen (BB), født 1946-1964, er ved at gå på pension:
 - De fleste babyboomere i Europa går på pension, når de er 60-65 år.
 - Fremskrivninger viser, at de vil leve længere end nogen tidligere generation.
- Babyboomernes længere forventede levetid – kombineret med lavere fertilitetsrater - driver den demografiske udvikling i retning af en ældre befolkning i Europa.
- Betydningen heraf for pensionssystemet – og de offentlige finanser – har fået stor opmærksomhed...
- Men bliver "pensionsbølgen" efterfulgt af "plejebølgen":
 - mange flere ældre får behov for formel og/eller uformel langtidspleje (LTC).
- Dette vil påvirke to generationer:
 - BÅDE babyboomerne - med behov for pleje - OG deres børn – som skal levere pleje/omsorgen.
- Allerede i dag er der store LTC-udfordringer i mange lande - så det haster med at komme i gang...

What is long-term care (LTC)?

WHO definition

- Long-term care includes a broad range of personal, social, and medical services and support that ensure people with, or at risk of, a significant loss of intrinsic capacity (due to mental or physical illness and disability) can maintain a level of functional ability consistent with their basic rights and human dignity.
- Long-term care is provided over **extended periods of time** by family members, friends or other community members (also called informal caregivers) or by care professionals (also called formal caregivers).
- Formal long-term care aims to prevent, reduce, or rehabilitate functional decline and it can be provided in different settings, such as home care, community-based care, residential care, or hospital care.

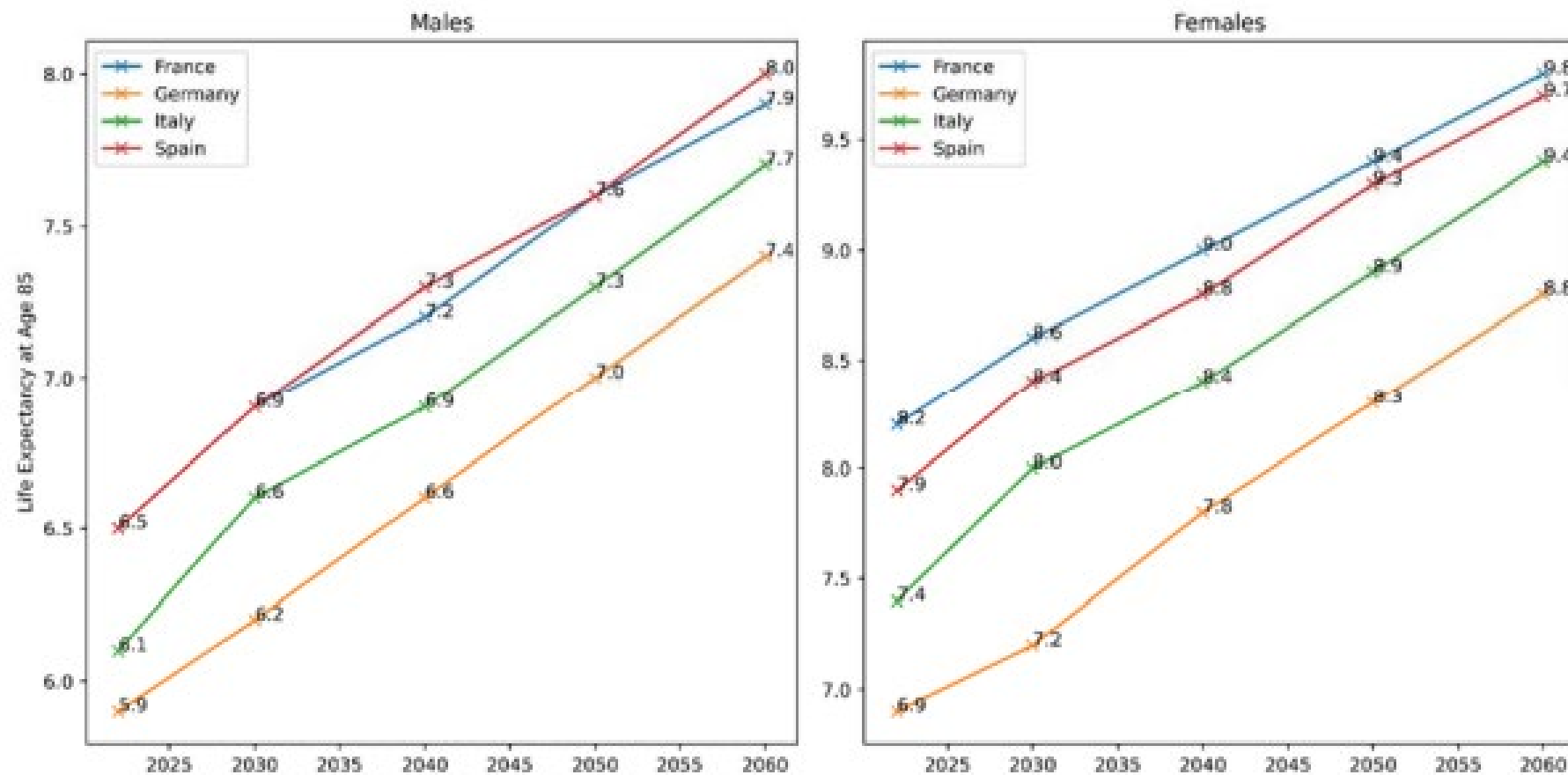
Udfordring # 1:

Længere levetid, stagnerende helbred

- Nok lever vi længere - men ikke nødvendigvis med et godt helbred ("sund aldring"?).
- Den forventede restlevetid ved høj alder er fortsat stigende:
 - Den forventede levetid ved 85 år forventes fortsat at stige markant for både mænd og kvinder i store EU-lande som Frankrig, Tyskland, Italien og Spanien - dog med væsentlige forskelle mellem landene.
- Mens levetiden fortsætter med at stige, ser helbredet ikke ud til at følge med i samme tempo som tidligere:
 - Trenden i retning af bedre sundhed ser ud til at gå i stå, og der er betydelige forskelle på tværs af europæiske lande.
 - Mens "sundhedsunderskuddet" er faldende for tidligere årgange, ser denne tendens ud til at forsvinde med babyboomer-generationen.
- Kombinationen af stagnerende "sund aldring" OG stigende forventet levetid kan øge plejebehovet betragteligt.

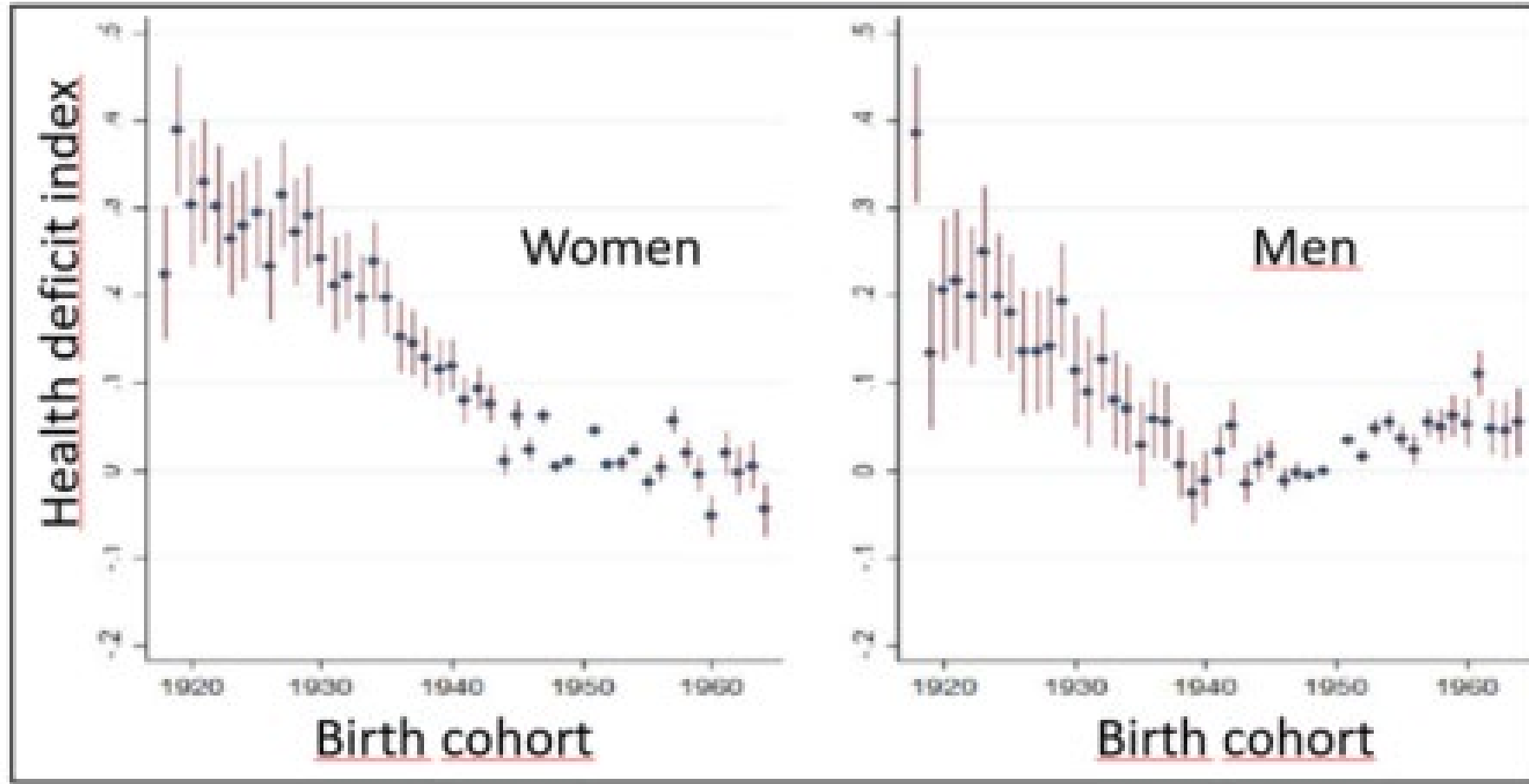
Forventet levealder ved 85 år

Den forventede levealder stiger fortsat

Tendenser i "sundhedsunderskudsindekset" efter fødselsårgang og køn

Sundheden blandt de ældre stagnerer

Kilde: Börsch-Supan et al (2021)

Note: Lodrette linjer viser 95% konfidensinterval

Udfordring # 2:

Store udækkede plejebenhov allerede i dag

- På **efterspørgselssiden** viser de seneste data fra SHARE, at en alarmerende andel af ældre mennesker ikke modtager tilstrækkelig pleje:
 - 32 % af personer med ”begrænsninger i daglige aktiviteter” rapporterede udækkede plejebenhov.
 - 43% for aleneboende ældre...
 - Danmark står ud her...
- På **udbudssiden** står mange europæiske lande allerede over for mangel på SOSU-assistentter.
 - Dårlige ansættelsesforhold gør rekruttering og fastholdelse vanskelig, og flere og flere SOSU’ere går på pension eller forlader sektoren.
- Mens antallet af ældre med plejebenhov vil stige markant, vil antallet af dem i stand til at levere pleje ikke vil følge trop:
 - Demografiske tendenser vil resultere i en kraftig stigning i andel af personer i alderen 85+ i EU.
 - Forholdet mellem personer i alderen 20-64 år i forhold til andelen af personer på 85+ i EU 27 vil falde fra tæt på 20 i 2022 til godt 14 i 2035.
 - Andelen vil næsten blive halveret i 2045: der kun vil være 10 personer i den arbejdsdygtige alder pr. person på 85 år eller derover i Europa inden 2045 - og kun 6 i 2080.

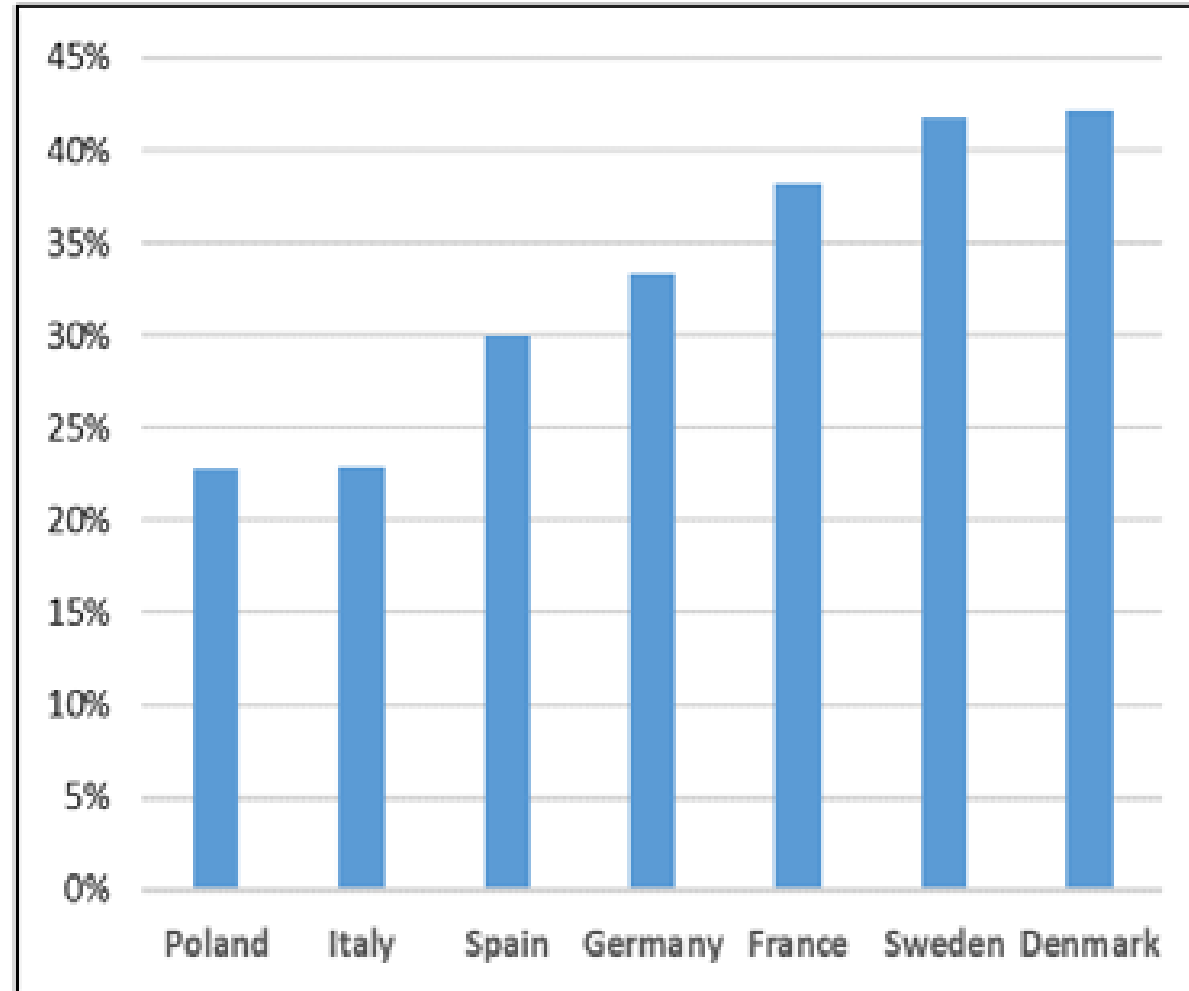
SHARE

Survey of Health, Ageing and Retirement in Europe

- SHARE is a research infrastructure for studying the effects of health, social, economic and environmental policies over the life-course of European citizens and beyond.
- From 2004 until today, 530,000 in-depth interviews with 140,000 people aged 50 or older from 28 European countries and Israel have been conducted.
- Thus, SHARE is the largest pan-European social science panel study providing internationally comparable longitudinal micro data which allows insights in the fields of public health and socio-economic living conditions of European individuals, both for scientists and policy makers.
- SHARE has global impact since it not only covers all EU member countries in a strictly harmonized way but additionally is embedded in a network of sister studies all over the world, from the Americas to Eastern Asia.

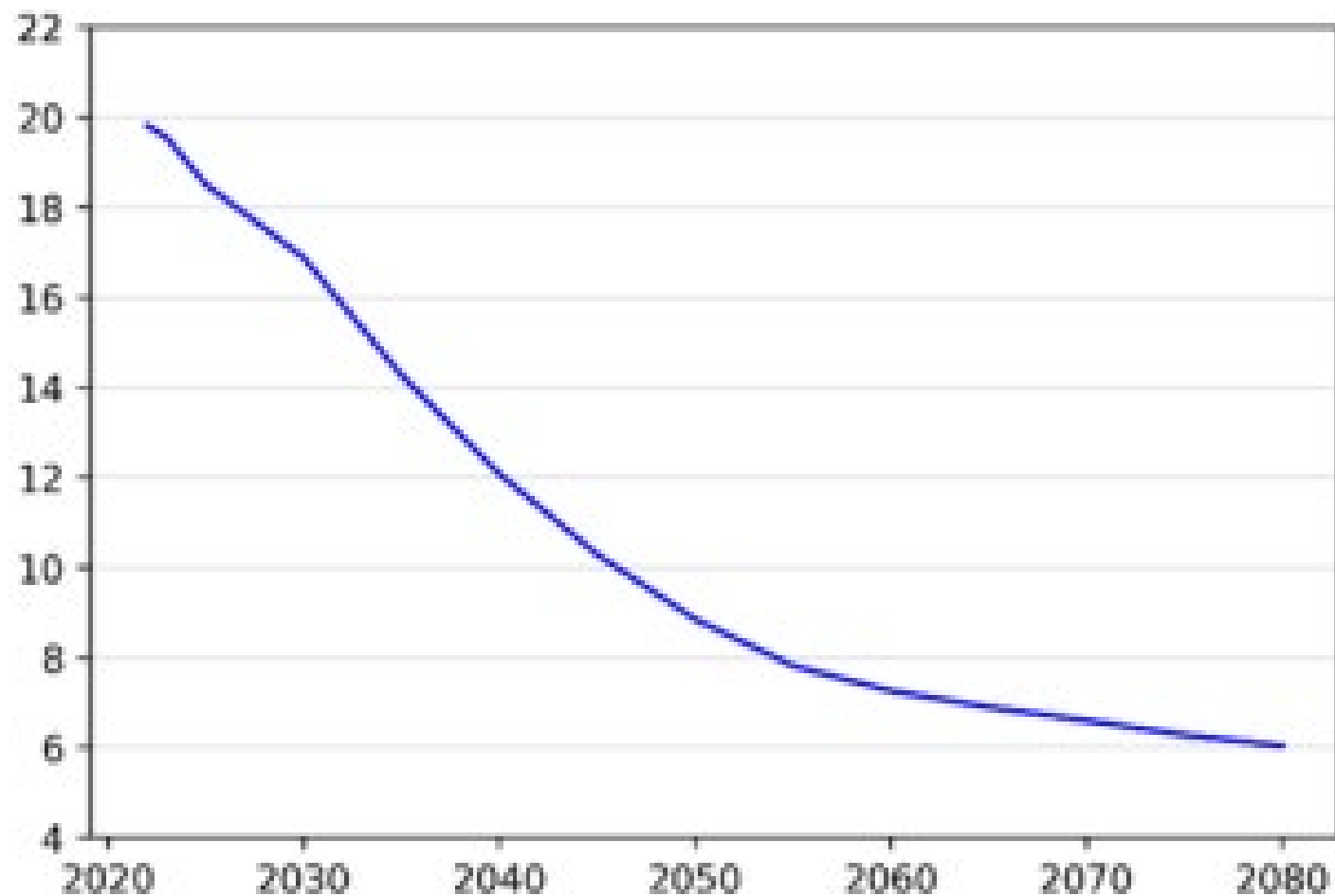
Udækkede behov blandt folk med "begrænsninger" i daglige aktiviteter

En alarmerende andel af ældre modtager ikke tilstrækkelig pleje

Antal personer i alderen 20-64 i forhold til antallet af 85+; EU-27

Antallet af ældre vokser, men antallet der kan levere ældrepleje følger ikke trop

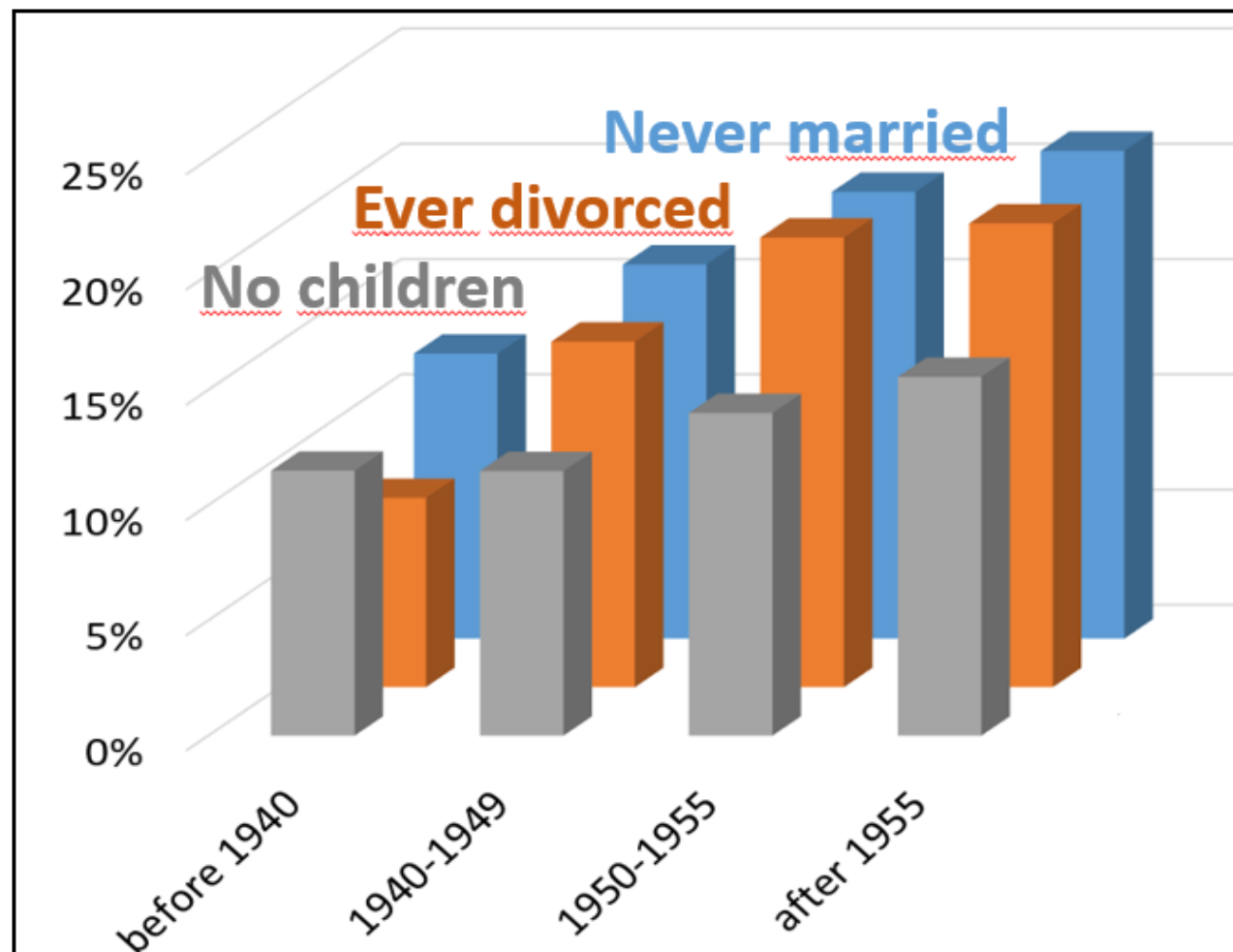
Udfordring # 3:

”Plejearkitektur” i forandring

- Familien er en – historisk set - vigtig leverandør af pleje og omsorg – men store ændringer i familiestrukturen undervejs.
 - Dette kan have vigtige konsekvenser for især den mere uformelle omsorg.
- Skilsmisse- og patchwork-familier samt barnløshed (frivilligt eller ufrivilligt) er meget mere udbredt blandt babyboomer-generationen end tidligere generationer i Europa.
- Dette kan have betydning for omsorgs- og plejemønstre:
 - Skilsmisse- og stedfamilier viser tegn på lavere solidaritet mellem generationerne, herunder mindre omsorg.
 - Fraskilte fædre får mindre støtte fra deres børn i alderdommen end fraskilte mødre og fædre i ”intakte” familier.
 - Forholdet mellem forældre og stedbarn er generelt mere skrøbelige end forholdet mellem biologiske forældre og børn.
 - Fremkomsten af halv- og stedsøskende komplicerer relationerne både inden for og på tværs af generationer.
 - Disse faktorer kan også have betydning for økonomisk adfærd: Fx i form af en højere opsparing for at opbygge en buffer til plejebenhov i alderdommen.

Tendenser i familieformer efter aldersgrupper blandt den europæiske befolkning over 50 år

Ændringer i familiemønstre har indflydelse på ældrepleje

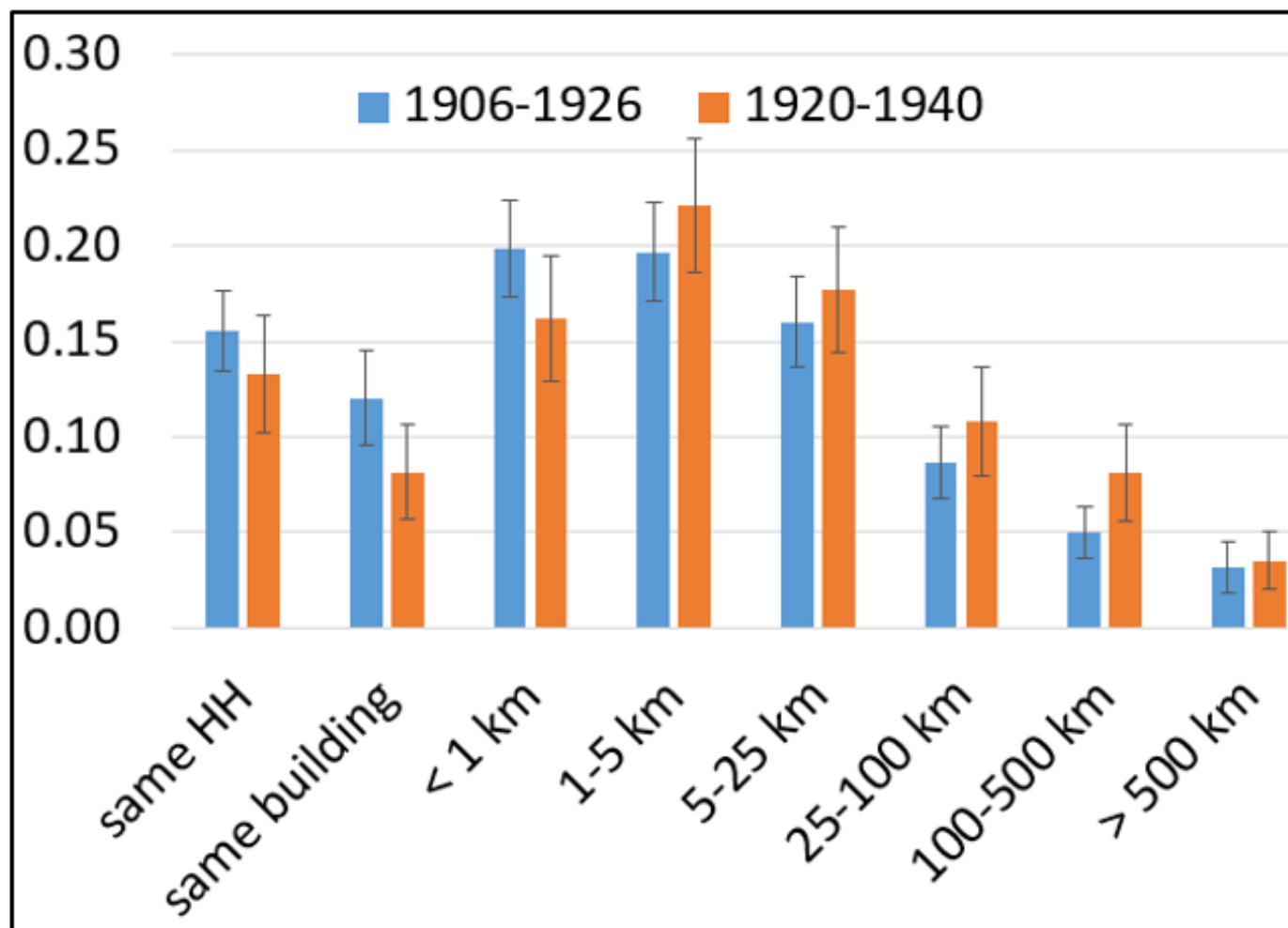
Udfordring # 3:

”Plejearkitektur” i forandring

- Mens andelen af forældre med børn i nærheden er ganske høj, så er den geografiske afstand mellem forældre og børn faktisk stigende...
- Selvom næsten 60 % af forældre født mellem 1920 og 1940 stadig har børn inden for 5 kilometer fra deres bopæl, er tendensen til øget afstand imellem forælder og barn ganske tydelig.
- En forklaring er, at videregående uddannelse har øget den geografiske mobilitet.
- En større afstand mellem forældre og barn kan have vigtige konsekvenser for omsorgen inden for familien, da en større afstand øger børnenes (alternativ)omkostninger med at passe deres forældre.
- Betydningen af nærheden mellem børn og forældre for omfanget af omsorg er veldokumenteret.
- Behovet for at passe forældrene vil sandsynligvis også have betydning både for, hvor børnene vælger at bosætte sig og for deres beslutninger om arbejdsudbud.
- Afstand mellem forældre og barn viser et noget varieret mønster i Europa – med tegn på en ”nord/syd gradient”...

Geografisk distance mellem børn og forældre, efter aldersgruppe

Afstanden mellem forældre og børn øges

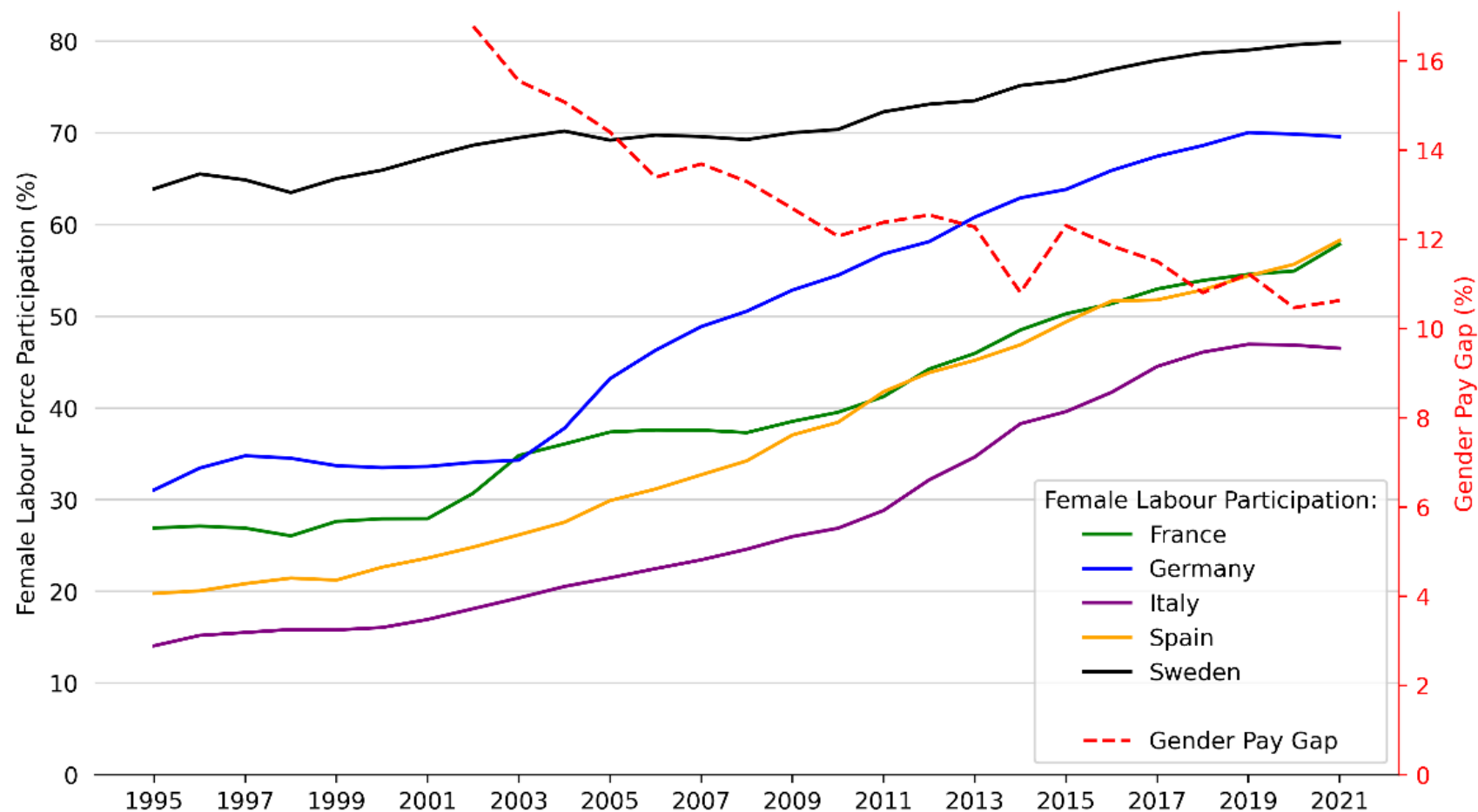
Udfordring # 4:

Kønsmæssig ubalance i plejesektoren

- Kvinders arbejdsudbud er fortsat stigende i mange lande, og lønforskellen mellem kønnene er fortsat faldende i EU, om end i et noget langsommere tempo i de senere år.
 - I perioden 2002-12 faldt lønforskellen mellem kønnene i EU-27 med 25,2 %, men i perioden 2012-21 faldt den kun med 15,3%.
- Der ser altså ud til at være en udfordring her.
- Tiltag i retning af kønsmæssig ligestilling kan betragtes som en måde at forberede sig på ”plejebølgen” på, for kvinder er mere tilbøjelige end mænd til at arbejde i plejesektoren.
- Kvinder er fortsat meget mere tilbøjelige til at arbejde på deltid, og dette ville kunne blive forstærket, hvis kvinder kommer til at påtage sig en uforholdsmæssig stor andel af den uformelle pleje.
- Derfor lægger BB-Future stor vægt på at forstå, hvordan kvindeligt arbejdsudbud vil reagere på plejebølgen, og hvordan forskellige politiske initiativer kan påvirke dette.

Kvinders arbejdsudbud og lønforskellen mellem mænd og kvinder i Europa

Kvinders arbejdsudbud stiger og lønforskellen formindskes

Kilde: OECD Labour Force Statistics

Note: Lønforskellen mellem mænd og kvinder referere til den ikke justerede forskel ved medianen

Vigtigt for politiske beslutningstagere at forberede sig på plejebølgen...

Stor betydning for europæiske borgeres velfærd...

- For at kunne designe ”god politik” er vi nødt til at forstå, hvordan ældrebølgen påvirker husholdningerne, centrale velfærdsordninger og økonomien som helhed.
- Plejebølgen vil føje betydelige udfordringer til de udfordringer, vi allerede kender – og som måske hidtil blevet undervurderet.
- Men plejebølgen vil få vigtige konsekvenser for sundhedssystemerne, arbejdsudbuddet, produktivitet og opsparing på tværs af generationer i alle europæiske lande.
- Derfor har BB Future projektet til formål at
 - 1) kvantificere størrelsen af plejebølgen,
 - 2) forstå dens økonomiske og sociale betydning, og
 - 3) udvikle politiske anbefalinger til at håndtere plejebølgen på både EU og nationalt plan.

Især behov for gode fremskrivninger af plejegabet for alle EU-lande

- Givet betydelige forskelle på tværs af EU-medlemsstater er det nødvendigt at konstruere landespecifikke prognoser.
- Projektet udnytter detaljerede og sammenlignelige husstandsdata for alle europæiske lande fra SHARE-projektet.
- Projektet studerer samspillet mellem arbejdsudbud og plejeydelser, især for kvinder.
- Det samme gælder konsekvenserne af plejebølgen for kønsbestemte lønforskelle.
- Vigtigt at tage højde for betydelig usikkerhed i forudsigelser, fx af den demografiske ældrebyrde, ved at studere forskellige scenarier for befolkningens aldersstruktur.

Endemål: solide politik-anbefalinger – og her er dialog vigtig!

- Beslutningstagere, eksperter m.v. vil blive hørt mht. design af sådanne policy scenarier
- Dette vil ske ikke blot i begyndelsen af projektet, men også løbende være involveret.
- Dette for at sikre, at projektet besvarer relevante policy spørgsmål.
- Projektet vil afholde flere arrangementer for at præsentere foreløbige resultater for politiske beslutningstagere..
- Også vigtigt med feedback for at udvikle projektet samt øge bevidstheden om vigtigheden af LTC-planlægning i Europa.

BB Future i en nøddeskal

Hvad kommer der ud af det?

- Kvantitative skøn over plejegabet for EU og hvert medlemsland.
- Udformning af videnbaserede anbefalinger til, hvordan EU kan forberede sig på omsorgsbølgen.
- Opbygning af konsistente modeller, der kan tilpasses hver enkelt medlemsstats specifikke behov og kontekst: demografi, politiske institutioner, familiemønstre m.v.
- Bud på plejebølgens indvirkning på økonomisk vækst, arbejdsudbud, produktivitet, ulighed, velfærdssystemer m.v.
- Særligt fokus på udbuddet af kvindelig arbejdskraft og potentialet for integration af udlændinge til plejepersonalet.
- Undersøg virkningen af usikkerhed i fremskrivninger ved at analysere forskellige scenarier.

Politiksøjle # 1:

Demografiske forhold og sundhedspolitik

- De europæiske samfund vil ældes - men det er usikkert hvor meget.
- Derfor er det nødvendigt at teste forskellige scenarier, før der præsenteres policy anbefalinger.
- Vi definerer et basisscenarie baseret på Eurostat og nationale demografiske fremskrivninger og to alternative scenarier med et væsentligt ældre eller yngre befolkning.
- Et andet aspekt af denne søjle vedrører epidemiologiske fremskrivninger.
- Vi baserer disse fremskrivninger på det avancerede SHARE sundhedsdataset.
- Til sidst vurderer vi virkningen af forskellige strategier for sygdomsforebyggelse, såsom informationskampagner.

Politiksøjle # 2:

Arbejdsmarkedsforhold og arbejdsmarkedsreform

- Arbejdsmarkedsdeltagelse afhænger af politik, herunder skat, jfr. den aktuelle debat i DK.
- Først undersøger vi effekten på kvindelig arbejdsmarkedsdeltagelse af ændringer i udbuddet af dagtilbud.
- Yderligere vil vi studere forskellige scenarier for integration af flygtninge i plejepersonalet.
- Der er faktisk allerede en akut mangel af plejepersonale i mange lande, og hvordan vil de demografiske tendenser påvirke efterspørgslen efter plejepersonale i fremtiden?
- Andre forhold vedrører faldende arbejdstid, europæisk mindsteløn m.v.
- BB-Future vil også undersøge virkningen af sådanne politikker ikke kun på plejeudbud og -efterspørgsel, men også på europæisk og regional produktivitet.

Politiksøjle # 3:

Socialpolitik og pensionsreform

- Sammenhængende med seneste pensionsreformforslag i Europa, såsom i Tyskland i 2020 eller i Frankrig i 2021, vil projektet undersøge potentielle nye pensionsreformer, og hvordan ændringer i nøgleparametre som fx ændringer i dækningsgrader, pensionsalder m.v. vil påvirke udbuddet af arbejdskraft i alderdommen.
- Ved at udnytte data fra alle EU-medlemsstater vil vi også analysere, om der er et argument for et pan-europæisk pensionssystem, mere ensartede pensionsregler samt identifikation af best practice blandt EU-landene for at opnå høje dækningsgrader og mindske fattigdom blandt ældrebefolkningen.
- Et andet interessant spørgsmål er, om forskelle i forventet levetid på tværs af forskellige socioøkonomiske grupper i samfundet berettiger til indførelse af differentieret pensionsalder, og hvad indvirkningen på samlet velfærd ville være.
- Også forskellige sundhedsreformer, subsidiering af private plejehjem m.v. vil blive udforsket.

Q&A

Tak for opmærksomheden!

Q&A

kl. 16.50 – 17.10

Hvilke modeller kan sikre/finansiere
ældrevelfærden i fremtiden?

Jesper Brask Fischer, PFA

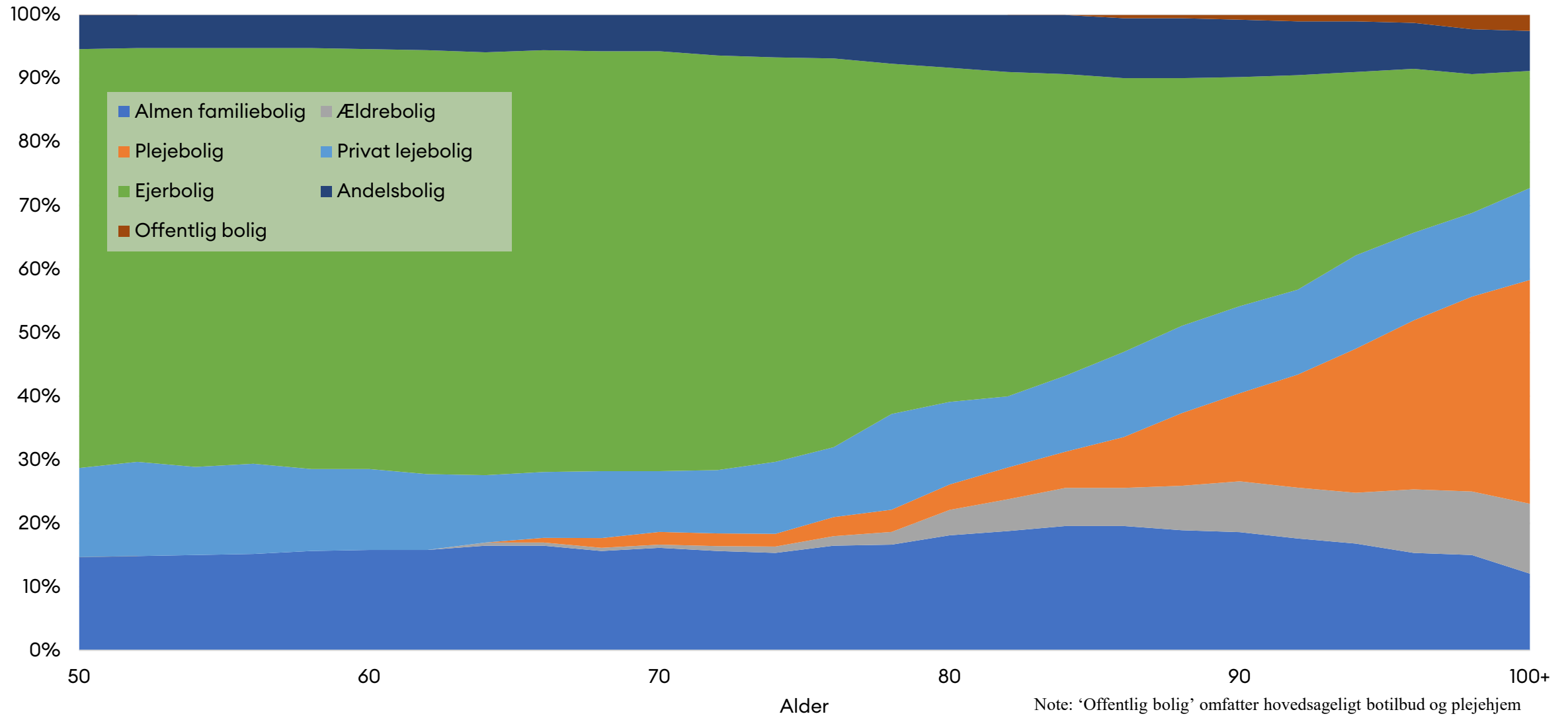
Peter Aadal Nielsen, Institut for
Fremtidsforskning

23 % af
befolkningen
mellem 50 og 75 år
har konkret
interesse i at bo i
seniorbofælles-
skaber.

Undersøgelse fra COWI for Realdania, April 2022

Befolkningen fordelt efter alder og boligtype 2023

kl. 17.10 – 17.30

Hvordan kan udbuddet af senior- og ældreboliger sikres?

Jakob Wind-Hansen, Nykredit

Niclas Thorsbrenner, SPD

Fremtidens Ældrevelfærd

Tak for
dagens debat

